

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu Wydział I Cywilny w składzie
Przewodniczący: SSO [REDAKTED]
Protokolant: asyst. sędz. [REDAKTED]
po rozpoznaniu w dniu 12 listopada 2015 roku w Nowym Sączu
na posiedzeniu niejawnym
sprawy z wniosku Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTED] „Sprawny Samorząd”
przy uczestnictwie Komisarza Wyborczego w Nowym Sączu
w przedmiocie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Nowym Sączu z dnia
31 sierpnia 2015 roku sygn. DNS.780-297/15

postanawia:

oddalić odwołanie.

SSO [REDAKTED]

Uzasadnienie

Komisarz Wyborczy w Nowym Sączu postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2015 roku sygn. DNS.780-297/15 odrzucił sprawozdanie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTED] „Sprawny Samorząd” związane z udziałem w wyborach do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz w bezpośrednich wyborach wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zarządzonych na dzień 16 listopada 2014 roku z powodu naruszenia art. 132 § 3 oraz art. 140 § 1, 2 i 3 kodeksu wyborczego.

Komisarz Wyborczy odrzucając sprawozdanie stwierdził, iż Komitet Wyborczy Wyborców [REDAKTED] „Sprawny Samorząd” naruszył art. 132 § 3 kodeksu wyborczego, gdyż przyjął środki finansowe z nieudokumentowanych źródeł, a to w ten sposób, że w dniu 5 listopada 2014 r. na rachunek bankowy komitetu została dokonana wpłata w wysokości 472 zł bez wskazania danych osobowych wpłacającego.

Nadto do przedmiotowego sprawozdania nie została załączona płyta CD na której winny znaleźć się dane z rejestru kredytów i rejestru wpłat w formie pliku PDF, co stanowiło naruszenie art. 140 § 1 kodeksu wyborczego.

Do złożonego sprawozdania zostały natomiast dołączone faktury z datą sprzedaży po dniu wyborów, co wskazywało na naruszenie przepisów zgodnie z którymi komitet wyborczy może wydatkować z rachunku bankowego środki na realizację zobowiązań zaciągniętych przed dniem wyborów.

Przed wydaniem wyżej opisanego postanowienia Komisarz Wyborczy w związku z powziętymi wątpliwościami zwrócił się o wyjaśnienia do Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTED] „Sprawny Samorząd”, jednakże w wyznaczonym terminie pełnomocnik komitetu nie udzielił mu odpowiedzi.

W dniu 21 września 2015 r. pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” złożył odwołanie od postanowienia Komisarza Wyborczego z dnia 31 sierpnia 2015 roku w którym wniósł o uznanie odwołania za zasadne. Na poparcie swojego żądania wskazał, że kwota 472 zł została przelana na konto komitetu prowadzone przez Bank Łącki z rachunku, który istniał w banku PKO S.A. i który to rachunek pierwotnie był rachunkiem komitetu, jednakże w skutek problemów z jego obsługą został zamknięty, a znajdująca się na nim kwota przekazana przez członka komitetu [REDAKTOWANE] została przelana właśnie na nowo otworzony rachunek w Banku Łąckim.

Odnosząc się do braku płyty CD pełnomocnik wskazał, że komitet nie zaciągał żadnych kredytów i nie otrzymał wpłat, które należałoby odnotować na stronie internetowej, dlatego też z uwagi na brak jakichkolwiek danych w tym przedmiocie płyta CD nie została przedłożona i nie stanowi to braku, niemniej jednak ostatecznie do odwołania została dołączona wspomniana płyta.

Następnie pełnomocnik wskazał, iż nie dochodziło do wydatkowania pieniędzy komitetu po dniu wyborów bowiem nie dość, że nie ma na to dowodów, to jeszcze komitet nie miał wtedy takich środków. Po dniu wyborów komitet nie otrzymał żadnych środków, a przed wyborami jedyną osobą, która wpłaciła pieniądze była [REDAKTOWANE] która jest członkiem komitetu. Nadto zauważył, że w świetle art. 129 § 3 kodeksu wyborczego zabronione jest wydatkowanie środków przez komitet dopiero po dniu złożenia sprawozdania finansowego, a więc w niniejszej sprawie po dniu 16 lutego 2015 r. Na koniec pełnomocnik zauważył, iż skoro [REDAKTOWANE] z upoważnienia pełnomocnika opłaciła zobowiązanie komitetu w kwocie 393,30 zł, a komitet dysponował kwotą 393,30 zł to dlaczego pełnomocnik miał tej kwoty nie wydatkować tylko wydać swoje pieniądze. Wpłata kwoty na konto komitetu była przed dniem wyborów, a została wydatkowa przed dniem 16 lutego 2015 r.

W odpowiedzi na odwołanie Komisarz Wyborczy w Nowym Sączu w piśmie z dnia 6 listopada 2015 roku wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje dotychczasowe argumenty, a nadto podniósł, że z twierdzeń pełnomocnika wynika, iż komitet przez okres około 1 miesiąca dysponował dwoma rachunkami bankowymi co jest niezgodne z art. 134 § 1 kodeksu wyborczego.

Co się zaś tyczy otrzymanej kwoty w wysokości 472 zł to Komisarz Wyborczy powtórzył, że pochodziła z nieudokumentowanych źródeł, bowiem brak było danych podmiotu wpłacającego.

Kolejną przesłanką odrzucenia sprawozdania było stwierdzenie finansowania kampanii wyborczej przez osoby fizyczne z ich prywatnych środków, które to środki zostały następnie im zwrócone ze środków komitetu wyborczego na ich prywatny rachunek. W okresie sprawozdawczym z rachunku komitetu dokonany został zwrot kwoty 393,80 zł opisany jako zwrot za wydatki zapłacone gotówką na rachunek należący do [REDAKTOWANE] co narusza art. 134 i 149 § 3 kodeksu wyborczego. W ocenie Komisarza Wyborczego dokonywanie zakupów i regulowanie przez osoby fizyczne z własnych środków zobowiązań komitetu jest udzieleniem pożyczki komitetowi co narusza art. 132 § 3 kodeksu wyborczego zgodnie z którym komitet może zaciągać jedynie kredyty bankowe, a nie pożyczki od osób fizycznych. Komitet był także obowiązany do prowadzenia rejestru kredytów i rejestru wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę i to bez względu na fakt czy kredyty zaciągał, a wpłaty otrzymywał.

W zakresie wydatkowania środków po okresie kampanii Komisarz wskazał, że z przedłożonych do sprawozdania faktur jednoznacznie wynika, iż sprzedaż towarów nastąpiła po zakończeniu kampanii, a więc wydatkowanie w tym zakresie środków było nieprawidłowe.

Na koniec Komisarz Wyborczy stwierdził, że po wydaniu postanowienia z dnia 31 sierpnia 2015 roku wpłynęły do niego ulotki kandydatów Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd”, które nie spełniały określonych prawem wymogów tj. nie zawierały oznaczenia komitetu wyborczego od którego pochodzą, a nadto do ulotki kandydata na wójta gminy dołączona była informacja o organizowanych spotkaniach z wyborcami, które to spotkania i związane z nimi wydatki nie zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym komitetu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie pełnomocnika finansowego Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” nie zasługiwało na uwzględnienie.

Podkreślić trzeba na wstępie, iż zgodnie z art. 130 §1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku - Kodeks wyborczy (Dz.U. 2011 Nr 21, poz. 112) odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe komitetu wyborczego ponosi pełnomocnik finansowy.

Przepis art. 142 § 1 powołanej ustawy wskazuje, iż *pełnomocnik finansowy, w terminie 3 miesięcy od dnia wyborów, przedkłada organowi wyborczemu, któremu komitet wyborczy złożył zawiadomienie o utworzeniu komitetu, sprawozdanie o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, zwane dalej "sprawozdaniem finansowym"*.

Pełnomocnik finansowy Komitetu Wyborczego Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” złożył w terminie takie sprawozdanie, które jednak z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości zostało odrzucone przez Komisarza Wyborczego.

W postępowaniu przed sądem dopuszczalne jest powoływanie się przez komitet wyborczy na okoliczności, które nie były przywołane przed komisarzem wyborczym w sytuacji gdy ich niewskazanie mogło mieć wpływ na odrzucenie sprawozdania (por. postanowienie SN z dnia 3 października 2012, sygn. III SW 6/12, publ. OSP 2013/17-18/ poz. 218).

Zgodnie z dyspozycją art. 132 § 3 kodeksu wyborczego *środki finansowe komitetu wyborczego wyborców mogą pochodzić wyłącznie z wpłat obywateli polskich mających miejsce stałego zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz kredytów bankowych zaciąganych wyłącznie na cele związane z wyborami*.

Źródła pozyskiwania przez te komitety wyborcze środków finansowych stanowią katalog zamknięty, a zatem żadne inne źródło (jak np. pożyczka) nie jest dopuszczalne. Ustawowy katalog źródeł finansowania komitetów wyborczych, zbudowany na zasadzie wymienia wyłącznie dozwolonych źródeł finansowania, określa tym samym również zakaz finansowania komitetów wyborczych przez podmioty niewymienione w kodeksie. Żadne komitety wyborcze nie mogą być więc finansowane przez osoby prawne, w tym również przez stowarzyszenia, oraz przez państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, fundacje itd. W związku z tym komitet wyborczy, który stwierdził wpłatę pochodzącą z nieuprawnionego źródła lub dokonaną z naruszeniem przepisów ustawy, powinien odmówić przyjęcia tej darowizny. Odmową przyjęcia darowizny jest niezwłoczne zwrócenie darczyńcy korzyści majątkowej i niewliczanie wpłaty do przychodów (wpłaty takie powinny zostać wykazane w sprawozdaniu finansowym jako nieprawidłowe). Biorąc pod uwagę obowiązek bieżącego ewidencjonowania przychodów i wydatków komitetu wyborczego, przyjmuje się,

że termin ten nie powinien przekroczyć 30 dni od daty przekazania darowizny (Czaplicki K., *Kodeks wyborczy. Komentarz Lex, Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 321 – 322*).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że w dniu 5 listopada 2014 r. na konto Komitetu Wyborczego Wyborców ██████████ „Sprawny Samorząd” wpłynęła kwota 472 zł z tytułem „przelew zgromadzonych środków”, bez wskazania danych osobowych wpłacającego, a w historii rachunku bankowego w miejscu imienia i nazwiska wpłacającego jako nadawca widnieje Komitet Wyborczy Wyborców ██████████ „Sprawny Samorząd” i przelewu tego dokonano z rachunku o nr ██████████

Niewątpliwie zatem doszło do naruszenia przywołanego wyżej przepisu z art. 132 § 3 kodeksu wyborczego, bowiem komitet przyjął środki ze źródła innego niż dozwolone.

Skoro bowiem brak było dostatecznych danych identyfikujących nadawcę przelewu to słusznie Komisarz Wyborczy przyjął, że wobec braku przekonujących wyjaśnień doszło do naruszenia prawa.

Oceny tej nie zmienia także przywołana przez pełnomocnika okoliczność zmiany konta bankowego przez komitet, ponieważ jeśli ją przyjąć za prawdziwą to przez pewien okres komitet posiadał dwa konta bankowe i w tym zakresie naruszył przepis art. 134 § 1 zd. 1 kodeksu wyborczego stanowiącego o tym, że *środki finansowe komitetu wyborczego są gromadzone wyłącznie na jednym rachunku bankowym*. Takie rozwiązanie jest niezbędne do rzeczywistej realizacji zasady jawności finansowania kampanii wyborczej (i szerzej działalności politycznej, jaką niewątpliwie jest udział w wyborach) oraz kontroli gospodarki finansowej komitetów wyborczych pod kątem jej zgodności z prawem. W tym miejscu wskazać także należy, iż nie można uznać, aby któryś z dwóch rachunków posiadanych przez komitet był rachunkiem pomocniczym, bowiem pełnomocnik nie wykazał tej okoliczności chociażby stosowną umową w sprawie otwarcia rachunku pomocniczego, która jak się przyjmuje powinna zawierać zastrzeżenie, że wpłaty na ten rachunek mogą być dokonywane tylko z rachunku komitetu wyborczego.

Nakaz gromadzenia środków finansowych komitetu wyborczego wyłącznie na jednym rachunku bankowym oznacza, że wszystkie wpłaty na rzecz komitetu muszą być dokonywane tylko na ten rachunek. Wydatkowanie środków finansowych komitetu może być natomiast dokonywane w drodze bezpośredniego pokrywania zobowiązań komitetu z tego rachunku za pomocą przelewu bądź gotówką pobraną z tego rachunku lub przez przekazanie środków na rachunek pomocniczy, otworzony na przykład w celu pokrywania z tego rachunku zobowiązań związanych z prowadzoną kampanią wyborczą w różnych częściach kraju. (Czaplicki K., *Kodeks wyborczy. Komentarz Lex, Wolters Kluwer business, Warszawa 2014, s. 325*). Jak już wyżej wspomniano takie rozwiązanie jest niezbędne do rzeczywistej realizacji zasady jawności finansowania kampanii wyborczej oraz kontroli gospodarki finansowej komitetów wyborczych pod kątem jej zgodności z prawem.

Oceniając kolejne z zachowań komitetu, które zostało zakwestionowane w zaskarżonym postanowieniu, stwierdzić należy iż w ocenie Sądu Komisarz Wyborczy słusznie przyjął, że dokonany przelew na rzecz ██████████ kwoty 393,80 zł w dniu 2 lutego 2015 r. tytułem zwrotu za wydatki zapłacone gotówką, wskazuje że naruszone zostały przepisy przewidujące zamknięty katalog dozwolonych źródeł pozyskiwania środków finansowych przez komitety wyborcze (art. 132 § 3 kodeksu wyborczego), a to poprzez zawarcie umowy pożyczki na kwotę 393,80 zł. Pokrycie wydatków komitetu przez osobę fizyczną z jej własnych środków jest bowiem w rzeczywistości udzieleniem pożyczki komitetowi, która jest niedozwolona, ponieważ komitet może zasięgać jedynie kredyty bankowe na finansowanie swojej działalności.

Jak stanowi art. 129 § 1 kodeksu wyborczego *komitet wyborczy może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami. Zabrania się wydatkowania środków przez komitet wyborczy przed dniem przyjęcia przez właściwy organ wyborczy zawiadomienia o utworzeniu komitetu oraz po dniu złożenia sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 142 § 1 (art. 129 § 3).* Z przepisów tych wynika, że komitet wyborczy może wydatkować środki finansowe na cele wyborcze w ściśle określonym przedziale czasowym, przy czym pojęcie "cel wyborczy" nie jest zdefiniowane w kodeksie wyborczym ani w żadnym innym akcie prawnym. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 22 sierpnia 2012 r. (sygn. akt III SW 3/12, OSNP 2013, nr 19-20, poz. 243) wykładnia literalna art. 129 § 1 kodeksu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że komitet wyborczy może wydatkować środki na cele związane z wyborami, a nie jedynie z kampanią wyborczą. Sąd Najwyższy nie widział powodu, aby odstępować w tym przypadku od tradycyjnej metody wykładni i słowom użytym w ustawie nadać znaczenie inne niż zgodne z powszechnym ich używaniem. Po drugie przemawiał za tym przepis art. 129 § 3 kodeksu wyborczego, który stanowi, że zabrania się wydatkowania środków przez komitet wyborczy po dniu złożenia sprawozdania, a nie zakończenia kampanii wyborczej. Jeżeli norma prawna wiąże konsekwencje tylko z faktami w niej wymienionymi, to konsekwencje te nie wiążą się z innymi faktami.

Sąd w niniejszej sprawie podziela stanowisko przyjęte przez Sąd Najwyższy w wyżej przywołanym orzeczeniu, co prowadzi do stwierdzenia, że Komitet Wyborczy Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” wydatkując środki na opłacenie faktur wystawionych po dniu wyborów nie naruszył prawa. Zabronione jest bowiem wydatkowanie środków przez komitet wyborczy po dniu złożenia sprawozdania, a nie po dniu zakończenia kampanii wyborczej. Złożenie sprawozdania w rozpoznawanej sprawie nastąpiło w dniu 16 lutego 2015 r., dlatego niesłusznie Komisarz Wyborczy zarzuca, że uregulowanie zobowiązań wynikających z faktur z dnia 24 listopada 2014 r., 26 stycznia 2015 r. i 29 stycznia 2015 r. było naruszeniem art. 129 kodeksu wyborczego. W świetle przyjętej wykładni tego przepisu nie sposób także uznać, aby opłacenie druku ulotek, dzierżawy miejsca pod reklamę oraz usługi reklamowej (billboardu wyborczego) nie mieściło się w zakresie celu związanego z wyborami, nawet jeśli nastąpiło to już po wyborach. Skoro bowiem cel wydatkowania środków jest szerszy niż tylko kampania wyborcza kończąca się na 24 godziny przed dniem głosowania, to nie ma przeszkód aby wydatkowanie środków w zakresie związanym z wyborami następowało, aż do dnia złożenia sprawozdania finansowego o którym mowa w art. 142 § 1 kodeksu wyborczego.

Na koniec odnosząc się kwestii związanej z niezłączeniem przez komitet do sprawozdania nośnika CD z rejestrem zaciągniętych kredytów oraz wpłat należy w pierwszej kolejności przytoczyć treść przepisu art. 140 § 1 kodeksu wyborczego, który stanowi, że *komitet jest obowiązany prowadzić rejestry: 1) zaciągniętych kredytów, zawierający nazwę banku udzielającego kredytu i wszystkie istotne warunki jego uzyskania, w szczególności: datę udzielenia kredytu, jego wysokość, oprocentowanie i inne koszty uzyskania, zobowiązania poręczycieli oraz ustalony termin spłaty; 2) wpłat o wartości przekraczającej łącznie od jednej osoby fizycznej kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ogłoszenia postanowienia o zarządzeniu wyborów, ze wskazaniem imienia, nazwiska oraz miejscowości zamieszkania takiej osoby. Rejestry, o których mowa w § 1, komitet jest obowiązany umieszczać na swojej stronie internetowej i uaktualniać w taki sposób, aby informacje o kredytach i wpłatach ujawniane*

były w terminie 7 dni od dnia udzielenia kredytu lub dokonania wpłaty (art. 140 § 2). Co istotne obowiązek o którym mowa w § 1, nie dotyczy komitetów wyborczych, które zgłaszają kandydata lub kandydatów wyłącznie do rady gminy lub rady powiatu (art. 140 § 5).

Z powyższego wynika, że obowiązek prowadzenia rejestrów ma charakter obligatoryjny i to bez względu na to czy komitet zaciągał kredyty lub otrzymywał określonej wielkości wpłaty, a do jego przestrzegania obowiązane są wszystkie komitety poza tymi, które zgłaszają kandydata lub kandydatów wyłącznie do jednej rady gminy lub do jednej rady powiatu (i do rady gminy, i do rady powiatu).

Skoro więc Komitet Wyborczy Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” zgłosił kandydatów do rady powiatu nowosądeckiego, rady gminy Łososina Dolna oraz kandydata na Wójta Gminy Łososina Dolna to był bezwzględnie obowiązany do prowadzenia wyżej wskazanych rejestrów, a na koniec przedkładając sprawozdanie finansowe winien dołączyć dane z tych rejestrów w formie pliku PDF zapisanego na płycie CD lub DVD w standardzie ISO 9660 (§ 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 września 2011 r. w sprawie rejestru zaciągniętych kredytów oraz rejestru wpłat, prowadzonych przez komitety wyborcze, Dz. U. 2011.193.1144). O tym, że dla obowiązku prowadzenia wspomnianych rejestrów oraz przekazania z nich danych na płycie CD lub DVD wraz ze sprawozdaniem, bez znaczenia jest to czy komitet zaciągał kredyty lub otrzymywał wpłaty, przekonuje także treść § 6 ust. 2 przywołanego wyżej rozporządzenia w świetle którego w przypadku braku wpisów w rejestrze kredytów lub rejestrze wpłat do chwili przedłożenia sprawozdania finansowego właściwemu organowi wyborczemu, zgodnie z art. 142 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - kodeks wyborczy, w pierwszym wierszu w kolumnie "Dodatkowe informacje" należy umieścić informację "Brak wpisów w rejestrze".

Podsumowując poczynione rozważania stwierdzić należy, że choć Komisarz Wyborczy niesłusznie stwierdził, iż Komitet Wyborczy Wyborców [REDAKTOWANE] „Sprawny Samorząd” naruszył przepisy w związku z wydatkowaniem środków po okresie kampanii, to jednak pozostałe wskazane w postanowieniu z dnia 31 sierpnia 2015 roku uchybienia zaistniały i stanowiły podstawę do odrzucenia sprawozdania. W tym miejscu podnieść należy, iż na tę ocenę nie miały wpływu podniesione przez Komisarza Wyborczego okoliczności związane z rzekomymi nieprawidłowościami w zakresie niewłaściwego oznaczenia ulotek oraz nierozliczenia wydatków na spotkania przedwyborcze kandydata na wójta, gdyż nie były one objęte zakresem postanowienia z dnia 31 sierpnia 2015 r. od którego Sąd rozpoznawał odwołanie.

Z tych wszystkich względów odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji postanowienia na podstawie powołanych przepisów i art. 145 § 5 kodeksu wyborczego.

SSO [REDAKTOWANE]

Pouczenie:
postanowienie prawomocne

Na oryginale właściwie podpisany
za zgodność:

[Podpis]
Bożena Remba
sekretarz sądowy